

ECB speciālistu 2016. gada septembra makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai¹

Gaidāms, ka euro zonā turpināsies tautsaimniecības atveseļošanās, lai gan nedaudz lēnāk nekā tika paredzēts 2016. gada jūnija iespēju aplēsēs. Paredzams, ka būtiski koriģēts un samazināts ārējais pieprasījums, kas galvenokārt saistīts ar daudz vājāku importa pieprasījumu Apvienotajā Karalistē pēc referenduma par dalību ES, mazinās euro zonas eksporta pieprasījumu. Tomēr Brexit balsojums līdz šim nav būtiski ietekmējis patērētāju noskaņojuma un nenoteiktības rādītājus euro zonā, pamatā nemainot atveseļošanās perspektīvas. Stimulējošajai monetārās politikas nostājai, joprojām relatīvi zemajām naftas cenām, labākiem darba tirgus apstākļiem un nozarēs panāktajam parāda attiecības samazināšanas progresam iespēju aplēšu periodā vajadzētu veicināt iekšzemes pieprasījuma kāpumu saistībā ar pakāpenisku globālo atveseļošanos. Gaidāms, ka reālā IKP gada pieaugums 2016. gadā būs 1.7% un 2017. un 2018. gadā – 1.6%.

Paredzams, ka SPCI inflācijas vidējais kāpums 2016. gadā būs 0.2%. To būtiski mazinās SPCI enerģijas inflācijas negatīvais devums, kas saistīts ar agrāko spēcīgo naftas cenu kritumu. Šai ietekmei samazinoties 2017. gada sākumā, gaidāms, ka 2017. gadā būtiski augs SPCI inflācija (līdz 1.2%). Paredzēts, ka turpmākā tautsaimniecības atveseļošanās un ekonomiskā atslābuma samazināšanās iespēju aplēšu periodā pakāpeniski paaugstinās SPCI inflāciju (neietverot enerģiju un pārtiku), tādējādi veicinot turpmāku kopējās inflācijas kāpumu līdz 1.6% 2018. gadā.

1. Reālā tautsaimniecība

Gaidāms, ka turpināsies euro zonas aktivitātes atjaunošanās. Euro zonas IKP 2015. gadā tika veikta nozīmīga augšupvērsta korekcija, jo tika veikta būtiska augšupvērsta Īrijas IKP korekcija, kas savukārt pamatā atspoguļoja lielu daudznacionālu uzņēmumu pārstrukturēšanu, kā rezultātā Īrijā spēji pieauga pamatlīdzekļu līmenis. Korekcija liecina par IKP rādītāja līmeņa pārmaiņām, bet

¹ ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses izmanto Padomes vērtējumam par tautsaimniecības attīstību un cenu stabilitātes riskiem. Informācija par izmantotajām procedūrām un metodēm sniegta dokumentā *A guide to Eurosystem/ECB staff macroeconomic projection exercises* ("Eurosistēmas/ECB speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu sagatavošanas rokasgrāmata"; ECB, 2016. gada jūlijs), kas pieejams ECB interneta vietnē. Pēdējais datu aktualizēšanas termiņš attiecībā uz tehniskajiem pieņēmumiem (piemēram, naftas cenām un valūtas kursiem) bija 2016. gada 11. augusts (sk. 2. ielikumu). Cita iespēju aplēsēs iekļautā informācija atbilst stāvoklim 2016. gada 18. augustā, izņemot informāciju attiecībā uz Vāciju un Spāniju, par kurām iekļauti attiecīgi IKP 24. un 25. augusta dati. Šīs makroekonomiskās iespēju aplēses aptver periodu no 2016. gada līdz 2018. gadam. Iespēju aplēses tik ilgam periodam pakļautas ļoti lielai nenoteiktībai, un tas jāņem vērā, tās interpretējot. Sk. ECB 2013. gada maija "Mēneša Bijetena" rakstu *An assessment of Eurosystem staff macroeconomic projections* ("Eurosistēmas speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu novērtējums").

neatspoguļo spēcīgāku euro zonas vai Īrijas tautsaimniecības izaugsmes pamattempa kāpumu. Saskaņā ar *Eurostat* jaunāko aplēsi reālā IKP pieaugums 2016. gada 2. ceturksnī normalizējās (0.3%, 1. ceturksnī – 0.5%), izzūdot dažu pagaidu faktoru labvēlīgajai ietekmei. Neraugoties uz Apvienotās Karalistes referendumu rezultātu, euro zonas uzņēmumu un patērētāju noskaņojums joprojām bija samērā noturīgs un finanšu tirgus svārstību un vispārējās makroekonomiskās nenoteiktības rādītāji vēl arvien bija zemi (sk. 1. ielikumu). Šie rādītāji liecina par stabilu tautsaimniecības izaugsmi tuvākajā nākotnē.

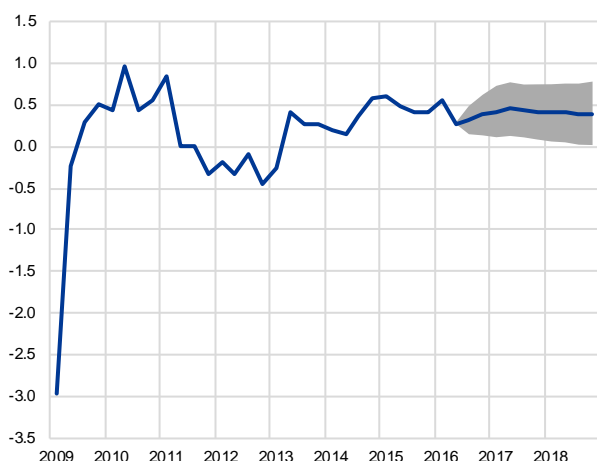
1. attēls

Makroekonomiskās iespēju aplēses¹⁾

(ceturkšņa dati)

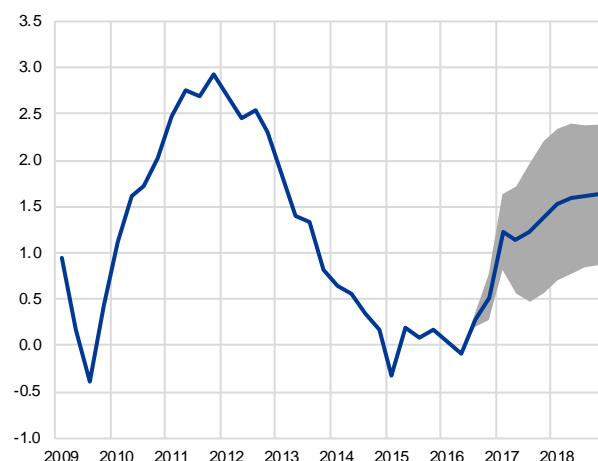
Euro zonas reālais IKP²

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni; %)

Euro zonas SPCI

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %)

1) Diapazonus, ko izmanto, lai atainotu galvenās aplēses, veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, izskaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2009. gada decembris), kas pieejams ECB interneta vietnē.

2) Atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati.

Paredzams, ka reālā IKP gada pieaugums 2016. gadā būs 1.7% un 2017. un 2018. gadā – 1.6%. Gaidāms, ka reālā IKP pieaugumu 2016. gadā joprojām galvenokārt noteiks stabils iekšzemes pieprasījums, ko būtiski veicinās ECB stimulējošā monetārās politikas nostāja un atbalstošā fiskālā politika 2016. gadā. Paredzams, ka nedaudz palielināsies eksporta kāpuma temps – to noteiks gaidāmā pakāpeniskā globālā atveseļošanās, taču tā neietekmēs importa pieaugumu, iespēju aplēšu periodā pakāpeniski izzūdot negatīvajam neto tirdzniecības devumam.

1. ielikums

Apvienotās Karalistes referendumu par dalību ES rezultātu ietekme uz euro zonas tautsaimniecības attīstības perspektīvu

Paredzams, ka Apvienotās Karalistes lēmums par izstāšanos no Eiropas Savienības negatīvi ietekmēs euro zonas tautsaimniecību, galvenokārt izpaužoties tirdzniecības saiknēs, jo

būtiski koriģēta un samazināta Apvienotās Karalistes tautsaimniecības perspektīva.

Pašreizējās Apvienotās Karalistes pamataplēses balstās uz ilgstošu nenoteiktības pieaugumu, kas nelabvēlīgi ietekmē ekonomisko aktivitāti. Gaidāms, ka 2016. gada 2. pusgadā un 2017. gadā Apvienotās Karalistes IKP pieauguma temps būtiski samazināsies. Gaidāms, ka IKP pieauguma tempa sarukumu Apvienotajā Karalistē noteiks būtiskais ieguldījumu samazinājums un privātā patēriņa pieauguma tempa kritums. Pieņemts, ka ar tirdzniecības sarunu rezultātu saistītā nenoteiktība negatīvi ietekmēs tirdzniecības rādītājus, jo uzņēmumi varētu vilcināties ar jauna ilgtermiņa tirdzniecības režīma pieņemšanu, kamēr saglabāsies neskaidras turpmākās attiecības starp Apvienoto Karalisti un Eiropas Savienību. Tāpēc, kā arī atspoguļojot zemāku Lielbritānijas sterliņu mārciņas kursu, Apvienotās Karalistes imports iespēju aplēšu periodā koriģēts un būtiski samazināts salīdzinājumā ar 2016. gada jūnija iespēju aplēsēm. Apvienotās Karalistes eksporta pieauguma temps arī koriģēts un nedaudz samazināts, jo paredzams, ka to daļēji veicinās Lielbritānijas sterliņu mārciņas efektīvā kursa kritums. Paredzams, ka 2018. gadā ekonomiskā aktivitāte Apvienotajā Karalistē nedaudz pieaugs ekspansīvas monetārās politikas dēļ.

Gaidāms, ka euro zonas aktivitāti galvenokārt negatīvi ietekmēs mazāks eksporta apjoms.

Ņemot vērā arī *Brexit* globālo ietekmi, tas radīs būtisku lejupvērstu ietekmi uz euro zonas ārējo pieprasījumu iespēju aplēšu periodā kumulatīvi aptuveni 1.3 procentu punktu apmērā. Mazāka ārējā pieprasījuma negatīvā ietekme uz reālā IKP pieaugumu dažādās euro zonas valstīs atšķiras, tādējādi atspoguļojot atšķirīgas tirdzniecības saiknes ar Apvienoto Karalisti. Papildus šai ietekmei uz tirdzniecību vērojama uz konkrētām valstīm attiecināma un ar *Brexit* saistīta valūtas kursa ietekme, ko nosaka spējais Lielbritānijas sterliņu mārciņas kursa kritums attiecībā pret euro pēc referendumā Apvienotajā Karalistē. Taču visām euro zonas valstīm (izņemot Īriju) euro kursa pieaugumu attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu ar uzviju kompensēja euro efektīvā kursa kritums attiecībā pret citām galvenajām valūtām. Turklāt kopš referendumā veiktas būtiskas lejupvērstas ilgtermiņa aizdevumu procentu likmju korekcijas, kas var atspoguļot pārmaiņas saistībā ar turpmākajām euro zonas un globālās monetārās politikas gaidām. Šie divi faktori mazina *Brexit* negatīvo ietekmi uz euro zonas izaugsmes perspektīvu.

Euro zonas izaugsmes aplēses ietver arī papildu lejupvērstu ietekmi konkrētām valstīm. Tas attiecas, piemēram, uz negatīvu ietekmi uz konfidenci dažās valstīs, kurām ir cieša saikne ar Apvienoto Karalisti, kā arī vājāku tūrisma un nelabvēlīgu īpašumu tirgus dinamiku noteiktās valstīs. Tā kā lejupvērsto korekciju ietekmi Apvienotajā Karalistē galvenokārt nosaka daudz vājāka ieguldījumu dinamika, tā neproporcionāli ietekmēs tos tirdzniecības partnerus, kuri Apvienoto Karalisti nodrošina ar kapitālpiecēm.

Euro zonas iespēju aplēses apdraud būtiski ar *Brexit* saistīti lejupvērsti riski. Sarunas starp Apvienoto Karalisti un Eiropas Savienību varētu izrādīties sarežģītākas, nekā gaidīts, tādējādi papildus negatīvi ietekmējot tirdzniecības perspektīvu. Ilgstoša nenoteiktība var radīt konfidences kritumu un zemāku ekonomisko aktivitāti iespēju aplēšu periodā. Zems Apvienotās Karalistes pieprasījums pēc mājokļiem ārvalstīs var negatīvi ietekmēt arī ieguldījumu mājokļos dinamiku atsevišķās euro zonas tautsaimniecībās. Savukārt dažās euro zonas valstīs var novērot augšupvērstus riskus, ko nosaka finanšu pakalpojumu vai Apvienotās Karalistes ārvalstu tiešo investīciju (ĀTI) plūsmu pārvietošana, kuras ieguldītas izcelsmes valstī vai citās euro zonas valstīs.

Paredzams, ka privātā patēriņa izdevumi šogad strauji palielināsies un turpmāk būs noturīgi. Patērētāju konfidence joprojām pārsniedz vēsturisko vidējo līmeni, norādot uz turpmāku privātā patēriņa pieaugumu 2016. gada 2. pusgadā. Nominālo rīcībā esošo ienākumu pieauguma perspektīva joprojām ir pozitīva, ņemot vērā to, ka augošo nodarbinātības kāpumu papildina neliela darba samaksas vienam nodarbinātajam pieauguma tempa palielināšanās. Arī citu iedzīvotāju ienākumu devumam vajadzētu pozitīvi ietekmēt nominālo rīcībā esošo ienākumu kāpumu, kas kopumā atbilst peļņas norisēm. Gaidāms, ka reāli rīcībā esošo ienākumu pieauguma temps 2016. gadā paātrināsies, bet 2017. gadā un tālākā nākotnē kļūs lēnāks, galvenokārt atspoguļojot enerģijas cenu inflācijas tendences. Bankas kredītu nosacījumu uzlabošanai, kas pamatojas uz ECB monetārās politikas pasākumiem, vajadzētu sekmēt privātā patēriņa kāpumu. Lai gan zemākas procentu likmes gandrīz vienādi ietekmējušas privāto mājsaimniecību ienākumus no procentu likmēm un procentu likmju maksājumus (neradot būtiskas euro zonas mājsaimniecību vidējo tīro procentu ienākumu pārmaiņas), notikusi finanšu resursu pārdalīšanu no neto noguldītājiem neto aizņēmējiem. Tā kā neto aizņēmējiem parasti ir lielākas marginālās patēriņa vajadzības, šai procentu ienākumu un procentu maksājumu pārdalei vajadzētu vēl vairāk veicināt kopējo patēriņu. Turklāt arī parāda attiecības samazināšanā panāktajam progresam vajadzētu veicināt privātā patēriņa pieaugumu. Kopumā paredzams, ka privātā patēriņa gada kāpums 2016. gadā būs aptuveni 1.7%, 2017. gadā – 1.6% un 2018. gadā – 1.5%.

Gaidāms, ka līdz 2017. gada vidum uzkrājumu rādītājs samazināsies un pēc tam saglabāsies nemainīgs. Tiek lēsts, ka gan 2015. gada 2. pusgadā, gan 2016. gada 1. pusgadā uzkrājumu rādītājs nedaudz palielinājies, atspoguļojot naftas cenu noteikto reāli rīcībā esošo ienākumu pakāpenisko ietekmi uz patēriņa izdevumiem. Paredzams, ka šī augšupvērstā ietekme uz uzkrājumu rādītāju būs īslaicīga, un tās beigās norāda uz rādītāja sarukumu laikposmā no 2016. gada beigām līdz 2017. gada vidum. Paredzams, ka pēc tam atlikušajā iespēju aplēšu periodā uzkrājumu rādītājs saglabāsies nemainīgs, atspoguļojot vairākus pretējus faktorus. Lai gan zemāks bezdarba līmenis, kredītu nosacījumu uzlabošanās un zemas procentu likmes liecina, ka dažās valstīs sarūk uzkrājumu rādītājs, vajadzība samazināt parāda attiecību dažās ievainojamās valstīs šo rādītāju, iespējams, palielinās.

2. ielikums

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm, valūtu kursiem un izejvielu cenām

Salīdzinājumā ar jūnija iespēju aplēsēm tehnisko pieņēmumu pārmaiņas ietver nedaudz mazākas ASV dolāros izteiktās naftas cenas, nelielu euro efektīvā kursa kritumu un daudz zemākas tirgus ilgtermiņa procentu likmes.

Tehniskie pieņēmumi

	2016. gada septembris				2016. gada jūnijs			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
3 mēnešu EURIBOR (gadā; %)	0.0	-0.3	-0.4	-0.4	0.0	-0.3	-0.3	-0.3
Valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes (gadā; %)	1.2	0.7	0.6	0.8	1.2	0.9	1.1	1.4
Naftas cena (ASV dolāros par barelu)	52.4	42.8	47.4	50.6	52.4	43.4	49.1	51.3
Neenerģijas izejvielu cenas (ASV dolāros; gada pārmaiņas; %)	-19.9	-3.0	5.3	4.2	-19.9	-3.3	4.3	4.6
ASV dolāra kurss attiecībā pret euro	1.11	1.11	1.11	1.11	1.11	1.13	1.14	1.14
Euro nominālais efektīvais kurss (EEK38; gada pārmaiņas; %)	-7.1	3.6	-0.1	0.0	-7.1	4.2	0.2	0.0

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm un izejvielu cenām balstīti uz tirgus gaidām

atbilstoši stāvoklim 2016. gada 11. augustā. Īstermiņa procentu likmes attiecas uz 3 mēnešu EURIBOR, tirgus gaidas iegūstot, pamatojoties uz biržā tirgoto nākotnes līgumu procentu likmēm. Saskaņā ar attiecīgo metodiku šo īstermiņa procentu likmju vidējais rādītājs 2016. gadā būs -0.3% un 2017. un 2018. gadā - -0.4%. Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm rāda, ka 2016. gadā vidējais līmenis būs 0.7%, 2017. gadā - 0.6% un 2018. gadā - 0.8%.² Atspoguļojot nākotnes darījumu tirgus procentu likmju tendences un tirgus procentu likmju pārmaiņu pakāpenisko ietekmi uz aizdevumu procentu likmēm, gaidāms, ka euro zonas nefinanšu privātajam sektoram izsniegto banku aizdevumu kopējās procentu likmes 2016. gadā mazliet samazināsies, 2017. gadā turpinās mēreni sarukt, bet 2018. gadā nedaudz pieaugs. Attiecībā uz izejvielu cenām, pamatojoties uz tendenci biržā tirgoto nākotnes līgumu tirgū un izmantojot vidējo rādītāju divu nedēļu periodā, kas beidzās 11. augustā - pēdējā datu aktualizēšanas dienā -, pieņemts, ka *Brent* jēlnaftas cena kritīsies no 52.4 ASV dolāriem par barelu 2015. gadā līdz 42.8 ASV dolāriem par barelu 2016. gadā, bet tad pieaugs līdz 47.4 ASV dolāriem par barelu 2017. gadā un 50.6 ASV dolāriem par barelu 2018. gadā (t.i., salīdzinājumā ar jūnija iespēju aplēsēm vidēji par 1 ASV dolāru mazāk iespēju aplēšu periodā). Pieņemts, ka neenerģijas izejvielu cenas ASV dolāros 2016. gadā nedaudz samazināsies, bet 2017. un 2018. gadā palielināsies.³ Pieņemts, ka divpusējie valūtu kursi iespēju aplēšu periodā nemainīsies salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem, kuri dominēja divu nedēļu periodā, kas beidzās 11. augustā - pēdējā datu aktualizēšanas dienā. Tas nozīmē, ka vidējais ASV dolāra kurss attiecībā pret euro iespēju aplēšu periodā būs 1.11 (jūnija iespēju aplēsēs - 1.14 ASV dolāru). Neraugoties uz Lielbritānijas sterliņu mārciņas spējo kritumu attiecībā pret euro pēc Apvienotās Karalistes referenduma, euro efektīvais kurss (noteikts attiecībā pret 38 tirdzniecības partnervalstu valūtām)

² Pieņēmums par euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm balstīts uz valstu 10 gadu etalonobligāciju vidējām svērtajām peļņas likmēm, kuras svērtas ar IKP gada rādītājiem un paplašinātas atbilstoši nākotnes tendencēm, kas iegūtas no ECB euro zonas visu 10 gadu obligāciju nominālās peļņas likmes, sākotnējo neatbilstību starp abām laikrindām konstanti piemērojot visā iespēju aplēšu periodā. Pieņemts, ka konkrētu valstu valdības obligāciju peļņas likmju un atbilstošo euro zonas vidējo rādītāju starpības visā iespēju aplēšu periodā saglabājas konstantas.

³ Naftas un pārtikas izejvielu cenu pieņēmumi balstīti uz biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām līdz aplēšu perioda beigām. Tiek pieņemts, ka pārējo neenerģijas dabas resursu cenas līdz 2017. gada 3. ceturksnim atbildīs biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām un pēc tam atfīstīsies atbilstoši pasaules ekonomiskajai aktivitātei.

būs par 0.5% vājāks 2016. gadā un par 0.9% zemāks 2017. un 2018. gadā, nekā tika pieņemts jūnija aplēsēs.

Paredzams, ka ieguldījumu apjoms mājokļos euro zonā atkal sāks lēni palielināties.

Gaidāms, ka paredzētajam straujākam nominālo rīcībā esošo ienākumu kāpumam un ļoti zemajām hipotēku kredītu procentu likmēm vajadzētu veicināt mājokļu ieguldījumu apjoma pieauguma stabilu atsākšanos. Par to liecina arī arvien lielāks izsniegto būvatļauju skaits un augošais pieprasījums pēc aizdevumiem mājokļa iegādei labāku banku kredītu nosacījumu apstākļos. Turklāt dažās valstīs mājokļu tirgus korekciju process, šķiet, noslēdzies un mājokļu cenas sākušas palielināties. Tomēr domājams, ka augstais bezdarba līmenis un nozīmīgais mājsaimniecību parāda līmenis dažās valstīs, kā arī nelabvēlīgās demogrāfiskās norises ierobežo mājokļu ieguldījumu pieaugumu.

Gaidāms, ka turpināsies uzņēmumu ieguldījumu pieaugums.

Paredzams, ka ieguldījumu pieaugumu veicinās vairāki faktori: konfidence turpina uzlaboties, ņemot vērā labvēlīgas ražošanas gaidas un pārdošanas cenu gaidu tendences maiņu, jaudu izmantošana pārsniegusi tās ilgtermiņa vidējo rādītāju, finansēšanas un banku kredītu nosacījumi būtiski uzlabojušies, un šos uzlabojumus vēl vairāk nostiprinājuši ECB nestandarta monetārās politikas pasākumi, gaidāms, ka saglabāsies noturīgs iekšzemes pieprasījums un nostiprināsies ārējais pieprasījums, radusies nepieciešamība modernizēt pamatkapitālu pēc vairākus gadus ilgās ierobežotās ieguldījumu aktivitātes, kā arī gaidāms spēcīgāks peļņas procentu pieaugums nefinanšu sabiedrību sektorā, kuram jau ir daudz brīvu naudas līdzekļu. Turklāt pēdējos gados novērotās straujās akciju cenu atveseļošanās un mērena parāda finansējuma pieauguma ietekmē sviras rādītājs (parāda attiecība pret kopējiem aktīviem) nefinanšu sabiedrību sektorā atrodas tuvu vēsturiski zemākajam līmenim. Tomēr uzņēmumu ieguldījumu atjaunošanos joprojām mazinās preču un darba tirgus neelastība un gaidas attiecībā uz to, ka potenciālais izlaides pieaugums būs vājāks nekā iepriekš.

Euro zonas ārējā pieprasījuma lejupvērstā korekcija, kas lielākoties saistīta ar Apvienotās Karalistes perspektīvas pavājināšanos, ļoti negatīvi ietekmē eksportu uz ārpus euro zonas esošajām valstīm.

Gaidāms, ka ārējais pieprasījums tikai nedaudz sāks palielināties no 2016. gada vidus, kad lielākoties jauno tirgus ekonomikas valstu ietekmē sāks atjaunoties globālā ekonomiskā aktivitāte. Tomēr paredzamais ārējā pieprasījuma pieauguma temps joprojām būs daudz zemāks par pirmskrīzes kāpuma tempu. Nelabvēlīgo ietekmi uz eksportu uz ārpus euro zonas esošajām valstīm tikai daļēji mazinās zemāka euro efektīvā kursa labvēlīgā ietekme. Kopumā gaidāms, ka eksports uz ārpus euro zonas esošajām valstīm tikai nedaudz palielināsies ar 2016. gada 2. pusgadu. Paredzams, ka eksporta tirgus daļa zemāka euro efektīvā kursa ietekmē īstermiņā nedaudz palielināsies un pēc tam saglabāsies nemainīga. Gaidāms, ka ārpus euro zonas veiktā importa pieauguma temps iespēju aplēšu periodā joprojām būs visai ierobežots. Paredzams, ka imports palielināsies atbilstoši tā vēsturiskajam

elastīgumam attiecībā pret kopējo pieprasījumu, lai gan joprojām nedaudz straujāk nekā eksports. Tādējādi gaidāms, ka tekošā konta pārpalikums 2018. gadā samazināsies līdz 3.3%.

3. ielikums

Starptautiskā vide

Gaidāms, ka pasaules ekonomiskā aktivitāte pakāpeniski nostiprināsies. *Brexit* iezīmē lejupvērstā riska īstenošanos, nelabvēlīgi ietekmējot jau tā vājo pasaules izaugsmes perspektīvu. Neraugoties uz to, ka pēc Apvienotās Karalistes referenduma pasaules finanšu tirgu svārstīgums bija īslaicīgs un to daļēji ierobežoja gaidas par to, ka tiks īstenoti turpmāki stimulējošas politikas pasākumi, Apvienotās Karalistes perspektīva pasliktinājusies un nelabvēlīgi ietekmē globālo pieprasījumu. Lai gan pašlaik vērojamās pazīmes liecina, ka lielo jauno tirgus ekonomikas valstu, kas ir izejvielu eksportētājvalstis, aktivitāte sasniegusi zemāko līmeni, globālie rādītāji jau pirms Apvienotās Karalistes referenduma liecināja par mērenu globālo izaugsmi. Gaidāms, ka nākotnē globālās atveseļošanās process būs ļoti pakāpenisks. Stimulējošai monetārajai politikai vajadzētu veicināt attīstīto valstu izaugsmes perspektīvu, bet lielajās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, īpaši Krievijā un Brazīlijā, vērojamiem dziļās recesijas pakāpeniskās mazināšanās procesiem vajadzētu stimulēt pasaules izaugsmi, pārspējot Ķīnas strukturālās lejupslīdes ietekmi.

Pasaules tirdzniecības temps joprojām ir lēns. Kavējoši cikliskie faktori jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, īpaši izejvielu eksportētājvalstīs, kurās samazinājies ieguldījumu apjoms, pēdējos ceturkšņos negatīvi ietekmējuši pasaules tirdzniecību. Mazinoties šoku ietekmei, pasaules importam nākamajos ceturkšņos vajadzētu lēnām palielināties. Iespēju aplēsēs joprojām pieņemts, ka pasaules tirdzniecības elastība attiecībā pret globālo izaugsmi vidējā termiņā ir aptuveni 1 – būtiski zemāka par pirmskrīzes līmeni. Paredzams, ka euro zonas ārējais pieprasījums pieaugs no 1.6% 2016. gadā līdz 2.6% 2017. gadā un 3.5% 2018. gadā.

Starptautiskā vide

(gada pārmaiņas; %)

	2016. gada septembris				2016. gada jūnijs			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Pasaules (neietverot euro zonu) reālais IKP	3.2	3.0	3.5	3.7	3.1	3.1	3.7	3.8
Pasaules (neietverot euro zonu) tirdzniecība ¹⁾	0.7	0.9	2.8	3.7	0.7	1.8	3.5	4.0
Euro zonas ārējais pieprasījums ²⁾	0.6	1.6	2.6	3.5	0.6	2.0	3.5	4.0

1) Aprēķināts kā importa vidējais svērtais apjoms.

2) Aprēķināts kā euro zonas tirdzniecības partnervalstu importa vidējais svērtais apjoms.

Salīdzinājumā ar 2016. gada jūnija iespēju aplēsēm globālā ekonomiskā aktivitāte un euro zonas ārējais pieprasījums koriģēti un pazemināti. Euro zonas ārējā pieprasījuma lejupvērstās korekcijas (0.4 procentu punkti, 0.9 procentu punkti un 0.5 procentu punkti attiecīgi 2016., 2017. un 2018. gadā) galvenokārt atspoguļo gaidas attiecībā uz to, ka importa no Apvienotās Karalistes izaugsme būs vājāka un radīs negatīvu ietekmi pasaules mērogā.

Gaidāms, ka euro zonas ražošanas apjoma negatīvā starpība iespēju aplēšu periodā stabili samazināsies, atspoguļojot mēreno potenciālā ražošanas apjoma pieaugumu. Tiek lēsts, ka potenciālais ražošanas apjoma pieaugums iespēju aplēšu periodā kļūs straujāks, bet saglabāsies daudz zemāks par pirmskrīzes līmeni (aptuveni 1.7%). Potenciālā ražošanas apjoma ierobežotā dinamika galvenokārt atspoguļo samērā nelielu kapitāla devumu pēc ilgstoša ļoti ierobežotas ieguldījumu aktivitātes perioda. Paredzams, ka darbaspēka devums iespēju aplēšu periodā uzlabosies, atspoguļojot darbaspējas vecuma cilvēku skaita pieaugumu saistībā ar bēgļu pieplūdumu un darbaspēka līdzdalības līmeņa paaugstināšanos, kas daļēji skaidrojama ar agrāk īstenotām strukturālajām reformām. Tomēr iedzīvotāju novecošanas dēļ darbaspēka devums joprojām būs nedaudz zemāks par vidējo pirmskrīzes līmeni. Turpretī kopējās faktoru produktivitātes devums kopumā atbilst tā pirmskrīzes līmenim.

Euro zonas valstu darba tirgus apstākļiem iespēju aplēšu periodā vajadzētu turpināt uzlaboties. Paredzams, ka nodarbinātības līmenis iespēju aplēšu periodā turpinās augt, lai gan nedaudz mazāk nekā iepriekšējos ceturkšņos. Īstermiņā, mazinoties dažu īslaicīgu veicinošu faktoru ietekmei, tas galvenokārt atspoguļo normalizēšanās procesu, savukārt atlikušajā iespēju aplēšu periodā tas lielākoties norāda uz to, ka nepietiekams kvalificēta darbaspēka piedāvājums dažviet euro zonā kļūs lielāks. Gaidāms, ka bezdarba līmenis saruks, lai gan lēnākā tempā nekā 2015. gadā, jo paredzams, ka spēcīgāks darbaspēka pieaugums, kas atspoguļo bēgļu pieplūdumu un "cerības atguvušā strādājošā" efektu, daļēji kompensēs nodarbinātības līmeņa kāpuma ietekmi uz bezdarba līmeni. Šādas nodarbinātības norises nozīmē darba ražīguma kāpuma tempa pieaugumu no 0.4% 2016. gadā līdz 0.9% 2018. gadā atbilstoši parastajai procikliskajai dinamikai.

Salīdzinājumā ar 2016. gada jūnija iespēju aplēsēm reālā IKP pieauguma prognozes iespēju aplēšu periodam koriģētas un nedaudz pazeminātas. Tas galvenokārt atspoguļo ārējā pieprasījuma lejupvērstās korekcijas negatīvo ietekmi uz euro zonas eksportu, ko tikai daļēji kompensē pazeminātu ilgtermiņa procentu likmju, zemāka euro efektīvā kursa un papildu fiskālā atbalsta labvēlīgā ietekme.

2. Cenas un izmaksas

Paredzams, ka SPCI inflācija 2016. gadā būs vidēji 0.2%, bet 2017. un 2018. gadā būtiski pieaugs (attiecīgi līdz 1.2% un 1.6%). Gaidāms, ka iepriekš vērotā naftas cenu krituma izraisītās spēcīgās lejupvērstās ietekmes mazināšanās noteiks būtisku kopējās inflācijas kāpumu 2017. gada sākumā (1. ceturksnī – 1.2%). Pamatojoties uz biržā tirgto naftas nākotnes līgumu cenu līkni, gaidāms, ka SPCI enerģijas cenu inflācijas devums kopējā inflācijā svārstīsies no –0.6 procentu punktiem 2016. gadā līdz aptuveni 0.1 procentu punktam un 0.2 procentu punktiem 2017. un 2018. gadā, tādējādi no 2016. gada līdz 2017. gadam paaugstinot kopējo inflāciju par 0.7 procentu punktiem.

Pakāpeniski mazinoties ekonomiskajam atslābumam, gaidāms, ka SPCI inflācija (neietverot enerģiju un pārtiku) pieaugs.

Gaidāms, ka darba tirgus apstākļu uzlabojumi, ko atspoguļo būtiska bezdarba līmeņa samazināšanās, iespēju aplēšu periodā veicinās pakāpenisku darba samaksas pieaugumu. Tautsaimniecībai pastāvīgi atveseļojoties, gaidāms, ka turpmāku labvēlīgu ietekmi uz pamatinflāciju radīs arī uzņēmumu cenu noteikšanas spējas uzlabošanās un ar to saistītais peļņas maržu kāpums. Enerģijas un neenerģijas izejvielu cenu dinamikas ierobežojošās netiešās ietekmes mazināšanās, iespējams, arī veicinās gaidāmo SPCI inflācijas (neietverot enerģiju un pārtiku) kāpumu. Kopumā augšupvērstu ietekmi var radīt arī augošs globālais cenu spiediens, tomēr gaidāms, ka agrākā euro kursa krituma augšupvērstā spiediena pakāpeniska izzušana iespēju aplēšu periodā nelabvēlīgi ietekmēs SPCI inflācijas (neietverot enerģiju un pārtiku) pieaugumu. Paredzams, ka SPCI inflācijas (izņemot enerģiju un pārtiku) vidējais kāpums 2016. gadā būs 0.9%, bet 2017. un 2018. gadā sasniegs attiecīgi 1.3% un 1.5%.

Ārējais cenu spiediens veicinās inflācijas pieaugumu, un gaidāms, ka pēc četrus gadus ieilgušā perioda, kam bija raksturīgs negatīvs gada pārmaiņu temps, gaidāms, ka 2017. gadā importa cenu inflācija kļūs pozitīva.

Paredzams, ka importa deflators 2016. gadā turpinās samazināties, bet 2017. un 2018. gadā tas atkal uzlabosies. Viens no galvenajiem importa cenu spiediena pārmaiņas noteicošajiem faktoriem ir pieņēmumos ietvertais izejvielu, īpaši naftas, cenu kāpums (pēc straujā krituma iepriekšējos gados), par ko liecina biržā tirgto nākotnes līgumu cenu līknes. Arī spēcīgi augšupvērstie bāzes efekti būtiski ietekmē importa deflatora gada inflācijas pārmaiņas no 2016. gada līdz 2017. gadam. Papildus minētajiem faktoriem kopumā pakāpeniski augošajam globālajam inflācijas spiedienam, par ko liecina, piemēram, paredzamais globālās patēriņa cenu inflācijas kāpums, vajadzētu veicināt ārējā cenu spiediena palielināšanos euro zonā.

Gaidāms, ka atslābuma mazināšanās darba tirgū un kopējās inflācijas palielināšanās veicinās darba samaksas pieaugumu 2017. un 2018. gadā.

Neraugoties uz pēdējos gados pastāvīgi vērojamo atslābuma mazināšanos darba tirgū, darba samaksas pieaugums līdz šim kopumā saglabājies nemainīgs. Papildus atslābumam un zemajai inflācijai pašlaik vērojamās tautsaimniecības atveseļošanās apstākļos darba samaksas pieaugumu, iespējams, nelabvēlīgi ietekmējuši arī tādi faktori kā valstīs notiekošie korekciju procesi cenu konkurētspējas atgūšanai vai saglabāšanai, kurus pastiprina krīzes laikā īstenotās darba tirgus reformas. Turklāt, šķiet, ka jaunas darbvietas radītas galvenokārt nozarēs ar zemu darba ražīgumu un līdz ar to arī zemu darba samaksas līmeni, tādējādi ar darba tirgus sastāvu saistītu efektu dēļ negatīvi ietekmējot kopējo darba samaksas pieaugumu. Gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā šī ierobežojošā ietekme uz darba samaksu nedaudz vājināsies, un paredzams, ka darba tirgus atslābums turpinās mazināties. Tam vajadzētu nodrošināt spēcīgāku atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpumu no 1.2% 2016. gadā līdz 1.8% 2017. gadā un 2.2% 2018. gadā.

Gaidāms, ka turpmāka tautsaimniecības atveseļošanās iespēju aplēšu periodā labvēlīgi ietekmēs peļņas maržu rādītāju.

Peļņas maržu pieaugumu 2015. gadā veicināja vāja darbaspēka izmaksu dinamika un straujais naftas cenu kritums, kas,

šķiet, nav pilnībā atspoguļojies patēriņa cenās. Tā kā gaidāms, ka zemo naftas cenu ietekme 2016. gadā izzudīs, paredzams, ka peļņas maržu rādītāja izaugsmes temps saruks. Tomēr gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā prognozētie ekonomiskās aktivitātes cikliskie uzlabojumi turpinās labvēlīgi ietekmēt uzņēmumu cenu noteikšanas spēju un peļņas maržas, neraugoties uz darbaspēka izmaksu kāpuma ierobežojošo ietekmi.

Salīdzinājumā ar 2016. gada jūnija iespēju aplēsēm SPCI inflācija iespēju aplēšu periodā pamatā nemainīsies.

3. Fiskālās perspektīvas

Paredzams, ka fiskālā nostāja 2016. gadā būs ekspansīva, bet 2017. un 2018. gadā tā būs neitrāla. Fiskālo nostāju mēra kā pārmaiņas cikliski koriģētajā sākotnējā bilancē (neietverot valdības palīdzību finanšu sektoram). 2016. gadā ekspansīvo fiskālo nostāju galvenokārt nosaka izvēles fiskālie pasākumi, bet ar izvēles pasākumiem nesaistītiem faktoriem, kas saistīti arī ar nenodokļu ieņēmumu nelielu sarukumu, ir mazāka nozīme.

Paredzams, ka valdības budžeta deficīta un parāda rādītājiem iespēju aplēšu periodā būs raksturīga lejupvērsta tendence. 2016. gadā zemāki procentu maksājumi un cikliskās komponentes uzlabojumi ar uzviju kompensēs cikliski koriģētās sākotnējās budžeta bilances pasliktināšanos. Procentu maksājumu turpmāks sarukums, kā arī cikliskās komponentes un sākotnējās budžeta bilances uzlabojumi no 2017. līdz 2018. gadam noteiks turpmāku budžeta deficīta samazināšanos. Gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā pakāpenisko valdības parāda sarukumu galvenokārt veicinās izaugsmes tempa un procentu likmju labvēlīgā starpība, ņemot vērā paredzamo tautsaimniecības atveseļošanos, un gaidāmās zemās procentu likmes. Gaidāmo parāda dinamiku vajadzētu labvēlīgi ietekmēt arī nelielam sākotnējam pārpalikumam.

Salīdzinājumā ar jūnijā publicētajām iespēju aplēsēm fiskālā perspektīva pamatā nav mainījusies attiecībā uz budžeta deficīta rādītāju, bet ir labvēlīgāka attiecībā uz parāda rādītāju. Paredzams, ka iespēju aplēšu periodā pazemināsies arī parāda attiecība pret IKP, galvenokārt atspoguļojot augšupvērsto Īrijas nominālā IKP korekciju 2015. gadam, kas ļāva samazināt euro zonas parāda attiecību pret IKP aptuveni par 0.4% no IKP.

1. tabula

Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai¹⁾

(gada pārmaiņas; %)

	2016. gada septembris				2016. gada jūnijs			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Reālais IKP ¹⁾	1.9	1.7	1.6	1.6	1.6	1.6	1.7	1.7
		[1.5–1.9] ²⁾	[0.7–2.5] ²⁾	[0.4–2.8] ²⁾		[1.5–1.9] ²⁾	[0.7–2.5] ²⁾	[0.5–2.9] ²⁾
Privātais patēriņš	1.7	1.7	1.6	1.5	1.7	1.9	1.7	1.5
Valdības patēriņš	1.4	1.7	0.9	1.0	1.3	1.5	0.8	0.9
Kopējā pamatkapitāla veidošana	2.9	3.1	3.3	3.3	2.7	3.2	3.4	3.3
Eksports ³⁾	6.1	2.6	3.7	4.1	5.2	3.2	4.2	4.4
Imports ³⁾	6.1	3.3	4.4	4.7	6.0	4.7	4.7	4.8
Nodarbinātība	1.1	1.3	0.8	0.7	1.0	1.1	0.9	0.9
Bezdarba līmenis (% no darbaspēka)	10.9	10.1	9.9	9.6	10.9	10.2	9.9	9.5
SPCI	0.0	0.2	1.2	1.6	0.0	0.2	1.3	1.6
		[0.1–0.3] ²⁾	[0.6–1.8] ²⁾	[0.8–2.4] ²⁾		[0.1–0.3] ²⁾	[0.6–2.0] ²⁾	[0.7–2.5] ²⁾
SPCI (neietverot enerģiju)	0.9	0.9	1.2	1.5	0.9	0.9	1.2	1.6
SPCI (neietverot enerģiju un pārtiku)	0.8	0.9	1.3	1.5	0.8	1.0	1.2	1.5
SPCI (neietverot enerģiju, pārtiku un netiešo nodokļu pārmaiņas) ⁴⁾	0.8	0.9	1.2	1.5	0.8	0.9	1.2	1.5
Vienības darbaspēka izmaksas	0.4	0.8	1.0	1.3	0.8	0.8	1.0	1.3
Atlīdzība vienam nodarbinātajam	1.3	1.2	1.8	2.2	1.3	1.3	1.8	2.2
Darba ražīgums	0.9	0.4	0.7	0.9	0.6	0.5	0.8	0.9
Valdības budžeta bilance (% no IKP)	-2.1	-1.9	-1.7	-1.5	-2.1	-1.9	-1.7	-1.4
Strukturālā budžeta bilance (% no IKP) ⁵⁾	-1.6	-1.9	-1.8	-1.6	-1.6	-1.9	-1.8	-1.6
Valdības bruto parāds (% no IKP)	90.3	89.5	88.4	87.0	90.7	90.0	89.0	87.4
Tekošā konta bilance (% no IKP)	3.2	3.5	3.4	3.3	3.2	2.9	2.8	2.8

1) Atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati.

2) Diapazonus, ko izmanto, lai atainotu iespēju aplēses, veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazoni ir divreiz lielāki par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, izskaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2009. gada decembris), kas pieejams ECB interneta vietnē.

3) Ietver euro zonas iekšējo tirdzniecību.

4) Apakšindekss balstīts uz aplēsēm par netiešo nodokļu faktisko ietekmi. Tas var atšķirties no Eurostat datiem, kuros nodokļu ietekme nekavējoties pilnībā tiek atspoguļota SPCI.

5) To aprēķina, no valdības bilances atņemot tautsaimniecības attīstības ciklisko svārstību ietekmi un valdību veiktos pasākumus (skaidrojumu par ECBS pieeju sk. Pētījumu sērijā, Nr. 77, ECB, 2001. gada septembris, un Pētījumu sērijā, Nr. 579, ECB, 2007. gada janvāris). Strukturālās bilances iespēju aplēse netiek iegūta no ražošanas apjoma starpības apkopojošā rādītāja. Saskaņā ar ECBS metodoloģiju cikliskās komponentes dažādiem ierēģumu un izdevumu posteņiem aprēķina atsevišķi. Sīkāku izklāstu sk. 2012. gada marta "Mēneša Bijetena" ielikumā *Cyclical adjustment of the government budget balance* ("Valdības budžeta bilances cikliskās korekcijas") un 2014. gada septembra "Mēneša Bijetena" ielikumā "Strukturālā bilance kā pamatā esošās fiskālās pozīcijas rādītājs".

4. ielikums

Jutīguma analīze

Iespēju aplēses lielā mērā balstās uz tehniskiem pieņēmumiem par noteiktu galveno mainīgo lielumu attīstību. Tā kā daži no šiem mainīgajiem var būtiski ietekmēt euro zonas iespēju aplēses, šo aplēšu jutīguma izpēte attiecībā uz šo pamatā esošo pieņēmumu alternatīvām attīstības tendencēm var palīdzēt analizēt ar iespēju aplēsēm saistītos riskus. Šajā ielikumā aplūkota ar dažiem pamatā esošajiem galvenajiem pieņēmumiem saistītā nenoteiktība un iespēju aplēšu jutīgums saistībā ar šiem mainīgajiem.

1) Alternatīva naftas cenu attīstība

Alternatīvi naftas cenu modeļi norāda uz risku, ka naftas cenas iespēju aplēšu periodā varētu augt nedaudz straujāk, nekā liecina nākotnes līgumi. Pamataplēses sagatavošanā izmantotie tehniskie pieņēmumi par naftas cenu attīstību, kas balstās uz nākotnes darījumu tirgiem, paredz naftas cenu kāpuma tendenci, *Brent* jēlnaftas cenai līdz 2018. gada beigām sasniedzot 51.6 ASV dolārus par barelu. Šī tendence ir saskaņā ar naftas pieprasījuma mērenu atjaunošanos pasaulē. Šāds scenārijs saistīts ar straujāku globālo ekonomisko attīstību un nelielu naftas piedāvājuma kritumu. Alternatīvo modeļu kombinācija, ko Eurosistēmas speciālisti⁴ izmantojuši, lai prognozētu naftas cenas iespēju aplēšu periodā, pašlaik norāda uz augstākām naftas cenām 2017. un 2018. gadā nekā tehniskajos pieņēmumos ietvertās naftas cenas. To varētu izraisīt spēcīgāka naftas pieprasījuma atveseļošanās pasaulē sakarā ar lielāku globālās aktivitātes pieaugumu, nekā gaidīts, un/vai lielāku naftas piedāvājuma sarukumu saistībā ar mazāku ieguldījumu apjomu naftas nozarē, kas attiecīgi izraisītu naftas ražošanas jaudas samazināšanos dažās naftas ražotājvalstīs. Alternatīvas tendences īstenošanās, kuras gadījumā naftas cenas līdz 2018. gadam būtu par 11% augstākas nekā pamataplēsē minētās, mazliet kavētu reālā IKP pieaugumu, taču ietvertu nedaudz straujāku SPCĪ inflācijas kāpumu (par 0.1 procentu punktu 2017. gadā un par 0.3 procentu punktiem 2018. gadā).

2) Alternatīva valūtas kursa attīstība

Šī jutīguma analīze kā piemēru aplūko ietekmi, ko radītu zemāka euro kursa tendence, nekā ietverts pamataplēsē. Euro kursa krituma risku galvenokārt rada monetārās politikas nostājas atšķirības abpus Atlantijas okeānam. Konkrētāk, turpmāka stimulējošas monetārās politikas īstenošana euro zonā, kā arī agrāka, nekā gaidīts, ASV federālo fondu mērķa likmes paaugstināšana varētu radīt turpmāku lejupvērstu spiedienu uz euro kursu. Alternatīvā euro kursa attīstība balstīta uz sadalījuma rindas 25. procentili, ko veido no iespēju līgumiem iegūti riska neitrāli euro kursa attiecībā pret ASV dolāru blīvumi 2016. gada 11. augustā. Saskaņā ar šo tendenci euro kurss attiecībā pret ASV dolāru 2018. gadā pakāpeniski samazināsies un būs 1.04 (par 6.3% zemāks nekā pamataplēsē attiecīgajam gadam izmantotais pieņēmums). Atbilstošie pieņēmumi par euro nominālo efektīvo kursu atspoguļo vēsturiskās tendences, saskaņā ar kurām euro kursa attiecībā pret ASV dolāru pārmaiņas atspoguļo efektīvā kursa pārmaiņas ar aptuveni

⁴ Sk. ECB 2015. gada "Tautsaimniecības Biļetena" Nr. 4 rakstā *Forecasting the price of oil* ("Naftas cenu prognozēšana") aplūkoto četru modeļu kombināciju.

50% elastību. Sakarā ar šādu pieņēmumu vērojama euro efektīvā kursa pakāpeniska novirze no pamataplēses, kā rezultātā 2018. gadā tas būtu par 3.3% zemāks par pamataplēsi. Šajā scenārijā ar vairākiem speciālistu makroekonomiskajiem modeļiem iegūto rezultātu vidējie rādītāji liecina, ka 2017. un 2018. gadā reālā IKP pieaugums būs par 0.1–0.2 procentu punktiem lielāks un SPCI inflācija – par 0.1–0.2 procentu punktiem augstāka.

5. ielikums

Citu institūciju prognozes

Pieejamas vairākas starptautisko organizāciju un privātā sektora institūciju sagatavotās prognozes euro zonai. Taču šīs prognozes nav precīzi salīdzināmas cita ar citu vai ar ECB speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm, jo tās nav sagatavotas vienā laikā. Turklāt to pieņēmumi par fiskālajiem, finanšu un ārējiem mainīgajiem lielumiem, t.sk. naftas un citu izejvielu cenām, iegūti, izmantojot atšķirīgas (daļēji nenorādītas) metodes. Visbeidzot, dažādās prognozēs izmantotas atšķirīgas metodes datu koriģēšanai atbilstoši darbadienu skaitam (sk. tabulu).

Kā norādīts tabulā, pašlaik pieejamās citu institūciju reālā IKP pieauguma un SPCI inflācijas iespēju aplēses ne mazākajā mērā nepārsniedz ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonus (tabulā sniegti iekavās).

Euro zonas reālā IKP pieauguma un SPCI inflācijas prognožu salīdzinājums

(gada pārmaiņas, %)

	Publiskošanas datums	IKP pieaugums			SPCI inflācija		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
ECB speciālistu iespēju aplēses	2016. gada septembris	1.7 [1.5–1.9]	1.6 [0.7–2.5]	1.6 [0.4–2.8]	0.2 [0.1–0.3]	1.2 [0.6–1.8]	1.6 [0.8–2.4]
Eiropas Komisija	2016. gada maijs	1.6	1.8	–	0.2	1.4	–
OECD	2016. gada jūnijs	1.6	1.7	–	0.2	1.2	–
<i>Euro Zone Barometer</i>	2016. gada augusts	1.5	1.3	1.6	0.3	1.3	1.6
<i>Consensus Economics</i> prognozes	2016. gada augusts	1.5	1.2	1.6	0.2	1.3	1.6
Aptauja <i>Survey of Professional Forecasters</i>	2016. gada jūlijs	1.5	1.4	1.6	0.3	1.2	1.5
SVF	2016. gada jūlijs (IKP)/ 2016. gada aprīlis (SPCI)	1.6	1.4	1.6	0.4	1.1	1.3

Avoti: Eiropas Komisijas ekonomiskās prognozes, 2016. gada pavasaris, 2016. gada maijs (Eiropas Komisija 2016. gada jūlijā publicēja divus scenārijus, kas atspoguļo Apvienotās Karalistes referendumā rezultāta ietekmi uz euro zonas tautsaimniecības perspektīvu; saskaņā ar mēreno scenāriju euro zonas IKP izaugsme būs 1.6% 2016. gadā un 1.5% 2017. gadā, bet saskaņā ar nelabvēlīgāko scenāriju – 1.5% 2016. gadā un 1.3% 2017. gadā); SVF aktualizētas Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2016. gada jūlijs (IKP); SVF Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2016. gada aprīlis (SPCI); OECD Tautsaimniecības perspektīvas, 2016. gada jūnijs; *Consensus Economics* prognozes, 2016. gada augusts; *MJEconomics Euro Zone Barometer*, 2016. gada augusts; un ECB aptauja *Survey of Professional Forecasters*, 2016. gada jūlijs.
Piezīmes. Gan Eurosistēmas un ECB speciālistu makroekonomiskajās iespēju aplēsēs, gan OECD prognozēs uzrādīts atbilstoši darbadienu skaitam koriģēts gada pieauguma temps, bet Eiropas Komisija un SVF gada pieauguma tempu uzrāda, neveicot korekcijas atbilstoši darbadienu skaitam gadā. Citās prognozēs nav norādīts, vai tajās uzrādītie dati ir vai nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

© Eiropas Centrālā banka, 2016

Pasta adrese: 60640 Frankfurt am Main, Germany

Tālrunis: +49 69 1344 0

Interneta vietne: www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.